

”Tørringbanen” er blevet til i et samarbejde mellem Kend din landsby og lokalarkiverne langs banen.

De 9 cykelruter er udformet som rundture, der dels følger banen, dels går ud i landskabet til interessante steder med fortællinger om folk og liv på jernbanens tid. Man kan naturligvis starte på ruten, hvor man vil, men i turbeskrivelsen tager vi udgangspunkt i et sted, hvor det er nemt at parkere.

Alternativt kan man følge ruterne langs banen og tage bussen (med cyklen i bagagerummet) tilbage til udgangspunktet - køreplaner findes på nettet.

Pas på i trafikken!

På sightseeing kan man glemme de andre trafikanter, så der opstår farlige situationer. Husk at køre ind til siden, gøre tegn og pas på før, der stoppes op eller vejene krydses.

Tag hensyn!

Da stationerne i dag er private huse og banens spor er på private arealer, er det vigtigt at respektere dette.

Der kan evt. findes mere lokalhistorie på lokalarkivernes hjemmesider og på www.arkiv.dk

Med støtte fra Hedensted Kommunes Udviklingspulje og Friluftsrådet.

Glud Museum – det østjyske landsbymuseum – står bag projekt Kend din landsby.

Læs mere på: www.gludmuseum.dk

Ta' på Bakkedalstur

9 historieture på cykel langs Horsens Vestbaner

Tørringbanen og sidegrenen fra Rask Mølle til Aale og Hjortsvang

KEND DIN LANDSBY

Langs Tørringbanen

- og den senere sidegren fra Rask Mølle til Hjortsvang

Tørringbanen startede i 1891 sin rute fra Horsens til Tørring og blev i 1929 delt i to grene fra Rask Mølle.

Den gamle gren blev forlænget fra Tørring til Thyregod og der kom en ny gren over Aale og videre til Ejstrupholm – og banerne blev nu tilsammen til HORSSENS VESTBANER.

Tørringbanen var smalsporet (1000 mm), men fra 1929 blev det hele omlagt til normalspor (1435 mm), der passede sammen med statsbanerne.

1. ETAPE – Horsens, Lund og Kørup stationer – ca. 17 km

Etapen starter ved Dagli'Brugsen på Silkeborgvej i Lund. Her, hvor brugsen nu har parkeringsplads, lå i sin tid **Lund Station**. Ruten følger, ad omveje, Kørupvej tæt ved banens forløb til den lille **Kørup Station**, syd for Tamdrup Bisgård. Herefter går det ad snoede veje og stier til Horsens langs sydsiden af Bygholm Sø.

Fra "trinbræt Bygholm" går ruten på banesporet det meste af turen tilbage til Lund med udsigt over Hansted Ådal.

2. ETAPE – Kørup og Vrønding stationer – ca. 8 km

Ruten starter ved Tamdrup kirke med den spændende historie. Med en fantastisk udsigt går turen ad Tamdrup Kirkevej ned mod den charmerende Neder Vrønding. Her ligger **Vrønding Station** og andre fine huse fra tiden, hvor landsbyen også blev stationsby. Ruten følger jernbanens forløb tæt tilbage mod Kørup, og passerer **trinbræt Vrønding Ø**. Der drejes op til den lille **Kørup Station** - og så går det ellers op af bakken! Her kan der være behov for at stoppe op og få vejret ved den smukke herregård Tamdrup Bisgård.

3. ETAPE – Vrønding og Flemming stationer – ca. 8 km

Parkering i Flemming langs vejen ved stationen. Ruten går først sydpå med besøg ved den imponerende Klaks Mølle, der ligger hvor Møllebæk møder Gesager Å og sammen bliver de til Bygholm Å. Herefter op til Vrønding og en tur forbi den fint bevarede **Vrønding Station** og rundt i byen. Tilbage mod Flemming går turen ad Vrøndingvej. Her gik banen tæt nord for vejen og ind i byen, hvor **Flemming Station** ligger og hvor det store mejeri, foderstofforretning og efterskolen kom til.

4. ETAPE – Flemming og Rask Mølle stationer – ca. 10 km

Parkering på Stationspladsen ved Rask Mølle Kro, hvor også den tidligere **Rask Mølle Station** ligger. Turen starter med et langt stræk nordpå væk fra banen op til den lille landsby Honum. Der er et flot view mod syd på vej ned mod **trinbræt Honum Skov**. Turen går ned til Skyggerslund, fortsætter over Møllebækken og videre til Hornborg. Herfra går det op til Flemming med den gamle station og den meget store og levende Flemming Efterskole. Jernbanen krydsede vejen til Rask Mølle kort før man nåede til trinbræt Honum Skov.

5. ETAPE – Rask Mølle, Dorteasminde og Uldum stationer – ca. 10 km

Parkering på Stationspladsen ved Rask Mølle Kro, hvor også den tidligere **Rask Mølle Station** ligger. Byen blev knudepunkt, da Tørringbanen i 1929 fik en ny gren mod Aale og videre til Ejstrupholm. Før jernbanen var Rask Mølle kun en vandmølle, der lå ensomt her i dalen. Etapen viser banens forløb og fortæller historien om den travle **Dorteasminde Station**. Det går videre til **Uldum Station**, kun 800 længere fremme. Tilbageturen går gennem Uldum Kær ad grusveje og smalle stier – til Boring med kig til voldstedet Boringholm.

6. ETAPE – Uldum og Ølholm stationer – ca. 10 km

Parkering ved **Uldum Station**. Det første stykke følges banesporet. Vejen mod Ølholm ligger tæt ved siden af eller direkte oven i banesporet. På **Ølholm Station** læssede man bl.a. mange flødeboller og møbler fra byens virksomheder. Man kan stadig finde de gamle gårde og husene med de mange butikker og virksomheder, der var i den travle stationsby. Tilbageturen går over Hesselballe og forbi Ribebakke.

7. ETAPE – Ølholm og Tørring stationer – ca. 16 km

Parkering i Ølholm. Vi følger Bygaden ud til stien under

Vestvejen. Cykelstien følger det gamle banespor.

”Ny Tørring” var endestation for banen indtil 1929.

Tørring Station lå, hvor brugsen ligger nu og alle husene her omkring er i sin tid bygget på grund af jernbanen. Turen går over Gudenåen til Gl. Tørring og videre ud til Egholm Mølle. Herefter igen til Tørring og ned forbi Hvolgaard og Langskov Kirke på vej tilbage til Ølholm.

8. ETAPE – Rask Mølle og Aale stationer – ca. 12 km

Parkering ved Stationspladsen i Rask Mølle. Ruten går op gennem husmandskolonien Skovby til den gamle hovedgård Rask. På (til tider bløde) skovveje til det mere faste gamle jernbanespor, der i dag er cykelsti med bro over Gudenåen. Den gamle kirkeby Aale med **Aale Station**, Kvindeegen, det fredede Sognehus, det flotte forsamlingshus og en rig skolehistorie. Tilbagetur ad Raskvej og ind gennem skoven til banesporet.

9. ETAPE – Aale og Hjortsvang stationer – ca. 13 km

Parkering på pladsen ved Aale Station. Turen går til Hjortsvang Station, der ligger ude på marken et stykke før Hjortsvang. Hjortsvang Museum er et besøg værd med fine, gamle bygninger og en kæmpe lokalhistorisk samling fra egnen. Op forbi Linnerup Kirke og østpå til Donnerup Plantage og tilbage til Aale.

LIDT HISTORIE

Det var mølleeejer Jens Andersen, Rask Mølle, der i 1881 gik til gårdejer Anders Therkelsen, Hvirring og mejeriejer N.H. Sørensen, Dorteasminde, med idéen om en jernbane fra Horsens til Tørring. De overtalte højskoleforstander N.P. Steensballe, Uldum, til at arbejde for sagen. Der gik 10 år i de vanskelige politiske år inden banen kunne indvies i 1891. N.P. Steensballe blev driftsbestyrer.

Efter overgangen til normalspor i 1929 blev der anskaffet 4 damplokomotiver, 4 motorvogne og 50 vogne, heraf 40 godsvogne.

I 1948 følte man sig nødsaget til at starte egen rutebilsdrift. I 1952 kom der skinnebusser, 1953 2 nye diesellokomotiver og endelig i 1958 gik man over til kun at køre med gods.

Om bygningerne på den nye bane (1929 – arkitekt Kgl. Bygningsinspektør Viggo Norn): ”Man har søgt at holde dem så jævne som muligt”. De var ”smukke, prunkløse Huse i røde Sten, solide at se til som Skoler og Jordemoderboliger paa Landet”.

Forvarsel for Horsens-Tørring banen

Allerede længe før der blev tænkt på en bane fra Horsens til Tørring, var man på Uldum-egnen klar over, at der måtte komme en bane, for man havde set forvarsel for den. Væver Jørgen Sørensen af Hesselballe Mark gik en forrygende vinteraften over statsbanen i nærheden af Løsning på vej hjem fra Eriknaer. Efter at han havde trasket længe i det barske vejr og mente at være i nærheden af sit hjem, hører han et tog komme brusende hen imod sig. Han standsede, mens toget for forbi og tænkte til sin forskrækkelse, at han atter måtte være havnet ved statsbanen i Løsning. Han så sig imidlertid om og opdagede et lys i nærheden. Han gik efter lyset og til sin forundring kom han ind til en af sine naboer, gårdejer Jakob Lund på Hesselballe Mark. Jørgen Sørensen kunne ikke forstå sammenhængen og han kom aldrig til at forstå den, da han døde inden der blev tale om en Tørring-bane. Men at det var en forvarsel er man nu klar over, for banen går på det selvsamme sted, hvor han så toget bruse forbi. Fra ”Træk af Tørring Sogns historie”

Kilder:

De tog vestpå, Vigand Rasmussen 2004
Horsens Tørring banen, B. Wilcke & P. Thomassen 1973
Nedlagte baner HTB/HV, Signalposten Nr. 1, 1981
Nedlagte baner HTB/HV, Signalposten Nr. 2, 1981
Med Horsens-Tørring jernbane, Østjysk Hjemstavn 1975
Horsens privatbaner, Hardy Nikolajsen 2016

